

**Selgitustaotlus: taaskasutusorganisatsioonide (TKO) ühishange PakS § 15<sup>1</sup> sätestatud pakendijäätmete üleandmise koha valimiseks**

1. Pöördun teie poole MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsioon (edaspidi **ETO**) nimel, kinnitades esindusõiguse olemasolu.
2. 17.01.2026 jõustusid nn jäätmereformiga seotud JäätS ja PakS muudatused, mis näevad muuhulgas ette pakendijäätmete kogumise hõlmamise KOV korraldatud jäätmeveoga.
3. PakS § 15 lg 7 järgi KOV tagab olmes tekkivate tagatisrahata pakendi jäätmete kogumise avalikus ruumis tiheasustusalal ja väljaspool tiheasustusalal korraldatud jäätmeveo raames. JäätS § 66 lg 2 järgi KOV korraldab oma haldusterritooriumil olmes tekkivate tagatisrahata pakendi jäätmete kogumise ja veo. JäätS § 66 lg 1 järgi korraldatud jäätmevedu on olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast **määratud jäätmekäitlusk kohta või -kohtadesse** kohaliku omavalitsuse üksuse valitud ettevõtja poolt. PakS § 15<sup>1</sup> lg 1 järgi **KOV ja** kõik olmes tekkivate tagatisrahata pakendi jäätmetega tegelevad **TKO-d lepid** enne JäätS § 66 lõikes 1 nimetatud jäätmeveo korraldamist kirjalikult **kokku ühise jäätmekäitluskoha pakendijäätmete üleandmiseks**. PakS § 15<sup>1</sup> lg 4 järgi on kokkuleppe saavutamata jäämise tagajärjeks pakendijäätmete üleandmiseks jäätmekäitluskoha määramine KOV poolt.
4. Eelkirjeldatud regulatsioonist tulenevalt puudub TKO-del võimalus vabalt valida jäätmekäitluskoha, kus võtta vastu korraldatud jäätmeveo raames kogutud pakendijäätmeid. Vastava ühise koha peavad TKO-d kokku leppima KOV-idega. PakS ei täpsusta jäätmekäitluskohas kokku leppimise protseduuri ega kokkuleppe mittedaavutamisel KOV poolt jäätmekäitluskoha määramise protseduuri.
5. TKO-de hinnangul mõjutab PakS § 15<sup>1</sup> lg 1 kohase jäätmekäitluskoha kokku leppimine / määramine oluliselt pakendijäätmete käitlemise turgu. Seetõttu tuleks asjaomase protseduuri puhul eelistada lahendusi, mis kõige enam konkurentsi soosivad.
6. TKO-del on PakS § 15<sup>1</sup> lg 1 kohase kokkuleppe saavutamiseks põhimõtteliselt kolm varianti:
  - a) mitte püüda saavutada omavahelist kokkulepet, vaid esitada igaüks omapoolne kandidaat läbirääkimisteks KOV-ga;
  - b) püüda kokku leppida TKO-de ühiskandidaadis läbirääkimiste teel;
  - c) püüda kokku leppida TKO-de ühiskandidaadis läbi selgete reeglitega menetluse, näiteks ühise hanke.

7. ETO ja teiste TKO-de hinnangul on selgelt kõige enam konkurentsi soosivaks lahenduseks variant c ehk TKO-de poolt PakS § 15<sup>1</sup> lg 1 kohase jäätmekäitluskoha kandidaadi valimiseks ühishanke korraldamine. Variandi b puhul jõutakse sama tulemuseni (ühine kandidaat jäätmekäitluskohaks) viisil, mis ei ole läbipaistev ja mille puhul ei ole tagatud konkurentsi efektiivne ärakasutamine. Variandi a puhul KOV-iga kokkuleppele jõudmisel (mis on pigem ebatõenäoline) oleks samad puudused kui variandil b. Variandi a puhul KOV-ga kokkuleppele mitte jõudmisel võib KOV määrata käitluskoha otsustuskorras või hanke teel, millest esimene oleks võrreldes variandiga c konkurentsi vähem soosiv ja teine viiks tõenäoliselt sarnase tulemuseni kui variant c. Kokku võttes on variant c ainus, mis igal juhul tagab läbipaistvuse ning konkurentsi efektiivse ärakasutamise.
8. Eeltoodud seisukohad ja järeldused näivad meile endastmõistetavad ning meie hinnangul ei saa TKO-de ühishange PakS § 15<sup>1</sup> lg 1 kohase jäätmekäitluskoha kandidaadi valimiseks mitte kuidagi konkurentsi kahjustada. Samas arvestades konkurentsi kahjustavate kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse puhul ähvardavaid raskeid tagajärgi, peame mõistlikuks küsida Konkurentsiameti seisukohta.
9. Täiendavalt selgitan, et PakS § 39<sup>9</sup> järgi peavad KOV-id hõlmama pakendijäätmete kogumise korraldatud jäätmeveoga uuest korraldatud jäätmeveo riigihankest arvates, kuid mitte hiljem kui 2030. aasta 31. detsembriks. Seega toimub üleminek pakendijäätmete korraldatud jäätmeveoga kogumisele järk-järgult 5 aasta jooksul. Seda plaanivad TKO-d silmas pidada ka ühishangete läbiviimisel, s.t. PakS § 15<sup>1</sup> lg 1 kohaseid jäätmekäitluskohi ei valita koheselt kogu Eesti tarbeks ja määramata ajaks, vaid eelkõige KOV läbiviidavate jäätmeveo hangete ajakava silmas pidades.

**Eeltoodust tulenevalt palun selgitada, kas Konkurentsiamet nõustub sellega, et taaskasutusorganisatsioonide poolt PakS § 15<sup>1</sup> lg 1 kohase jäätmekäitluskoha kandidaadi valimiseks ühishanke korraldamine on kooskõlas konkurentsiseadusega. Juhul, kui Konkurentsiamet sellega ei nõustu, palun selgitada, milline on konkurentsiseadusega kooskõlas olev PakS § 15<sup>1</sup> lg 1 kohase jäätmekäitluskoha kokku leppimise protseduur.**

Lugupidamisega,

*/ digitaalselt allkirjastatud /*

Kalev Aavik, vandeadvokaat